

z „narodno navdušenostjo“ pregnati, ali ga tak „štenkati“, da nikoli več ne pride. To se je pa ne le Nemcem zgodilo, se je tudi Madžarom. Najboljše se od srediskih prvakov sprejme sorodnik krcov, cigan, — rekel sem od prvakov. Na čast Središčanov se mora namreč reči, da je večina mirna, zadovoljno živi; le nekaj voditeljev ima celo komando — in navadni kmetje so premirni, da bi se upali kaj tej komandi protiviti. Vejo namreč, da je joj če kdo ima drugo misel, nego „oberkruci-belo-rudečo-modre-barve“. Taki tihi smo tudi mi „Štajercijanci“. A prišel bo dan, ko se zdramimo, prišel bo dan, ko bomo pomedli z zadnjimi narodno-prvaskimi mogotci. Kmetje udirali bojo s pestjo na mizo, da se bo strahoma prvaski generalštab v koticke poskril in se ne bo upal več na beli dan in gospodarji bodo spet kmetje in drugače bo gledalo v trgu. Kmetje, vzdravimo se, glejmo, da bomo dosegli spet čase naših pradedov in dobro, pametno, pošteno gospodarstvo z občinskimi premoženjem!

„Mali Josip.“

(Opomba uredništva: Ker se ta članek in od „Središčana“ nam uže v zadnji številki naznanjen in sedaj upošljen članek skoraj strinjata, bomo drugi članek ob priliki priobčili).

Sv. Marjeta Dplj. V štev. 32 od 6/8. 1911 je prinesel „Štajerc“ dopis, v katerem je g. nadučitelj Achitsch dokazal v mirnej, nepristranskej besedi nujno potrebo razdelitve naše občine sv. Marjete. Ta dopis je zakotnemu, klerikalnemu dopisniku „Slov. Gosp.“ možgane tako zmešal, da se ta kujon podstopi v zadnji številki „Slov. Gosp.“ zopet blebetati o naših razmerah, ki ga, takoj rečeno, toliko brigajo ko Marječane lanski sneg. Ker je stvar razdelitve naše občine jako pereče vprašanje, blagovoli mi dragi „Štajerc“ tudi nekaj besed. Članek „Slov. Gosp.“ sam ne razume kaj piše. On trdi da so Prepolje polit. občina. To ni res, ampak polit. obč. je sv. Marjeta Dplj. Dalje trdi da bodo davkoplačevalci dva župana in dve županstvi plačevali. Vbogo revč! Kaj ne veš da se 240 K lahko razdeli v 120 K + 120 K ali 80 K + 160 K itd. Seveda, zmešanim možganom je ta račun pretežek. Kako pa misliš zaradi šole? Šola se bode morala razširiti. Da bodo stroški, to vemo, a vemo pa tudi da se ti zaradi razdelitve občine ne bodo niti za en vinar povišali niti znižali. Kaj se plačila tiče, imamo že finančnega ministra naprošenega. Tudi za margečki „türn“ se boji, da bi se podr. Ne bo se ne. Ta je stal pred njim, stoji in bo stal za njim. Stara šola ki občino nič, le kraj. šols. svet briga, se obrestuje dovolj. Če bi se prodala, bi pač morali nadučitelju plačati kvantir, ki bi presneto drag prišel. Gmajška hiša nese 80 K obresti. Ni to dosti za kučo, ki je vredna kakih 2000 K; niso to 4% obresti? Dopisniku „Slov. Gosp.“ pa svetujem v imenu vseh Marječanov, naj pusti zadevo razdelitve občine sv. Marjete Dplj. na stran, kajti revček ubožček je itak ne bode izvršil, ampak to prepustimo g. Achitschu ki je za nas kmete, kočarje in gostače po našem prepričanju bil in bo. Zakotnemu piscaču „Slov. Gosp.“ pa svetujem naj miruje, drugače ga pošljemo v bližino Gradca število 47. Prosim pa tudi da mi potrdite, da ni g. Achitsch tega članka doposlal. Eden za vse.

Opomba uredništva: Potrjujemo radevoljno, da g. nadučitelj Achitsch tega članka ni vposlal!

Sv. Marjeta Dplj. Občinski urad sv. Marjete Dplj. prosi za sprejem sledeče izjave: „Slovenski Gospodar“ v zadnji številki od 24/8. 1911 stran 3 prinaša dopis, v katerem predmetuje v prvi vrsti g. nadučitelju Achitschu in v drugi vrsti množini naših občanov politične namene zastran razdelitve občine sv. Marjete. Odstranjenje zdajšnjih, neznosnih razmer je le mogoče potom razdelitve, kakor jo je opisal naš nadučitelj g. Achitsch v „Štajercu“. V seji od 16/7 1911 občinskega odbora sv. Marjete Dplj. se je enoglasno sklenilo prositi za dovoljenje te razdelitve na primernem mestu, ker je delitev davčne občine Prepolje in polit. občine sv. Marjete Dplj. izrečna želja vseh davkoplačevalcev Prepolj, Trnič in sv. Marjete Dplj. in se je g. Achitsch naprosil, da v zvezi z občinskim uradom stori potrebne korake, ktero težavno delo je tudi ra-

dovoljno prevzel. Občinski urad obsoja najostreje zahrbtno rovanje proti delu, ki bode služilo le v korist vsem občanom, v vrnitev reda in miru med njimi, in izjavi, da bode brezobzirno deloval na dosego svojega cilja. Občinski urad sv. Marjete Dplj. 27/8. 1911. Jurij Gojčič, župan, And. Kirbiš. Odborniki: Johan Rodošek, Anton Alles, Lukas Frak, Mihael Pesek, Franz Sagadin.

Mursko polje. Mi imamo „Križevsko opekarno“, ki je zares polna križev in težav. Babilonska zmešnjava je bila že od začetka; sedaj pa je prišlo to podjetje do meje, katere še ne najdemo v nobeni mapi. Ciglanica je bila „notri žegnana“ in sicer ob ogromni ter raznovrstni asistenci odličnih društvenikov in rojakov. Od tega dneva je preteklo že precej časa. Bile so viharne urice! Mi kmetje, ki podpiramo vse, kar je le količkaj narodnega, smo bili veseli, da imamo na krasnem murskem polju velikansko glinasto podjetje, ki temelji na pristni narodni podlagi. Upati je bilo, da bode nesla velikanska opekarna tudi istotaki dobiček. Vršila se je seja za sejo. Sedelo se je in zopet sedelo. Lepa narodna ideja nikakor ni zamogla zvaliti; — iz lepih jajih imamo danes le primerno število smrdljivih žlaptkov. Da, da, to so pravcati „zaprtki“, kajti iščite jedro, iščite zdrave razmere sploh — ne bote jih našli. Čudili smo se, da ne grejo tisočaki kar živi v društveno blagajno. Oče Jureš Lujz, ki so pobožen kmet in seveda tudi pošten mož, so se trudili noč in dan; niso zahtevali skoraj nobenega plačila in tudi nobene zahvale. Storili so vse le Bogu na čast, bližnjemu v korist. Njihov polbrat in duševni vodja našega glinastega podjetja dr. Karol Grossmann, slavnoznanl lutnerski advokat in posestnik, se je trudil istotako in je delal celo čudeže. Bili so čudeži vseh čudežev! Toda niso dobili višjega in pristojnega potrjenja. Zdravi možgani, kojih še ni umorilo nobeno umetno gnojilo in nobena kemična tinktura, so začeli misliti natančneje in končno je pod navadno kvokačo na glinasti podlagi močno zagrmelo. Zaškripalo je v potrtih vozovih in stari štemplni so se nasmehnil v občestnih jarkih. Slabi časi so, nobenega žegna več. Mi zvezarji smo na murskem polju v ogromni večini, sami pobožni ljudje, ter se ne bratimo z drugimi, tudi z židovi ne. — Mi damo Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. Radi čitamo „Štajerca“; on bi moral postati vsepovsod naš evangelj, kajti v njem je in se zrcali živa resnica. V kratkem bomo poročali o ljubki bilanci našega glinastega podjetja, omenili nekaj lepih prizorov iz židovsko-slovanske vzajemnosti ter

natisnili tudi slike velikih tovarnarjev in častih gospodov Jureš Lujz in Grossmann Karl. Gospodu uredniku murskopoljske pozdrave!

Pola. Dragi „Štajerc“, prejmi od mene tak kak dopis; kot stari naprednjak Vas bode cenjene bralce gotovo s tem dopisom najbolj razveselil, ko sem že dve leti tukaj v tej kameniti Poli, pa veselega še nič doživel danes večera. Prvo veselje sem čutil danes sebi, ko smo sprejeli našega prestolonaslednika Franc Ferdinanda zelo slovesno; mudil se je malo časa tukaj, mimo peljoč se iz manevra iz Dalmacije. Prirideli so mu takoj zelo krasnega; celo vojno luko (Kriegshafen) so razsvetili z električno lučjo, cele vence prekrasni lučič je bliskalo v morskih valovih nočnega morja. Lahko rečem do 1500 lučič je razsvetilo morje. Stari zid „Arena“ so pa zažgali z umetnim ognjem tako, da je bilo videti kakor da bi cela Arena bila po noči od solnca razsvetljena, res nekaj zelo krasnega. Hodil sem že Bogu na kje po drugih krajih, pa kaj takega še v resnici nisem doživel. Prestolonaslednik se je pripeljal po morju s torpedobotom, zvečer ob 8. uri, in se ročno odpeljal po dvornem vlaku na Dunaj. V vlak je ga lahko vsak videl, ko ga je ogromna množica od obeh straneh obkolila. Vojaštvo mu je naredilo parade, in godbe vojne morance in 87. pešpolka sta mu zaigrali precej različnih kosov. Ljudstva je bilo natlačeno toliko pred vojno luko kakor mravelj. Kaj takšnega ta klemeniti kraj Pola gotovo ni doživel, kajti tega tudi ni bila Pola možna. To Vam sporočim kot Vaš sodelovalec. Bodite mi pozdravljeni!

A. P. rojak lepe Štajerske.

Zobna kréma
KALODONT
Ustna voda

Čas žetve in nevarnost požara.

Spisal Karl Schleimer.*

Staroznana resnica je, da se število požarov poviša, kadar so vsi plodovi, zrnje, detelja in krma pod streho. Istotako je znano, da se požari v času žetve grozovito razširijo, ker napreduje plamena povsod mnogo hrane, in so požari sedaj vsled tega splošne nevarnosti. Ali to splo-

* „Waldy. Nachr.“

Cesarski spomenik v Karlsbadu.

Te dni so spomenik cesarja Franc Jožefa I. v Karlsbadu odkrili, katerega kaže naša današnja slika. Spomenik so darovali gostje iz Nemčije v večni spomin na 80. rojstno leto našega cesarja, ki je najstarejši med evropskimi vladarji. Predsedstvo spomeniškega odbora je imela würtemberška princesinja Werra. Spomenik sam je izvršil nemški mojster profesor Eugen Boermel. Mesto Karlsbad dalo je dotični prostor brezplačno na razpolago. Spomenik stoji na najlepšem prostoru mesta, v Bethovenparku. Delo je naravnost krasno. Iz skupine skal raste granitni podstavek v ednostavnih formah, na katerem stoji 3 1/2 metrov visoka cesarjeva podoba v generalski uniformi. Na zgorajšnjem delu podstavka je bronasti obroč lovrike, ki nosi spredaj avstrijskega orla in cesarsko krono. Spodaj sedi ženska podoba („Sprudelfee“), ki predstavlja boginjo Karlsbaških toplič. Ob njenem vnožju pa drži habsburški lev zvesto stražo. Bronasti spomenik je vlila firma Gladenback v Berlinu. Spomenik hranil bode slavo našega sivolasega vladarja še za bodoča stoletja.

Das Denkmal für Kaiser Franz Joseph I. in Karlsbad von Prof. Eugen Boermel, Grunewald-Berlin 1911.